

Az eurázsiai hód Magyarországon egykor és most
Szentgotthárd, 2022. szeptember 7.

Juhász Erika

Hogyan tervezzünk a visszatért ökoszisztéma-mérnök hód hatásaival?

Ökológiai Kutatóközpont, Ökológiai és Botanikai Intézet, Vácrátót

Tények az eurázsiai hóddal kapcsolatban

- Korábbi elterjedés, vadászat, helynevek
- Kipusztult Magyarországról és a fajjal kapcsolatos tudásrendszer is eltűnt
- Visszatelepítés (a térségben nem történt!), spontán terjedés
- >11 ezer példány napjainkban
- Védett, engedéllyel gyéríthető (nem vadászható)
- A hódgátbontás engedélyköteles

Fotó: Juhász Erika

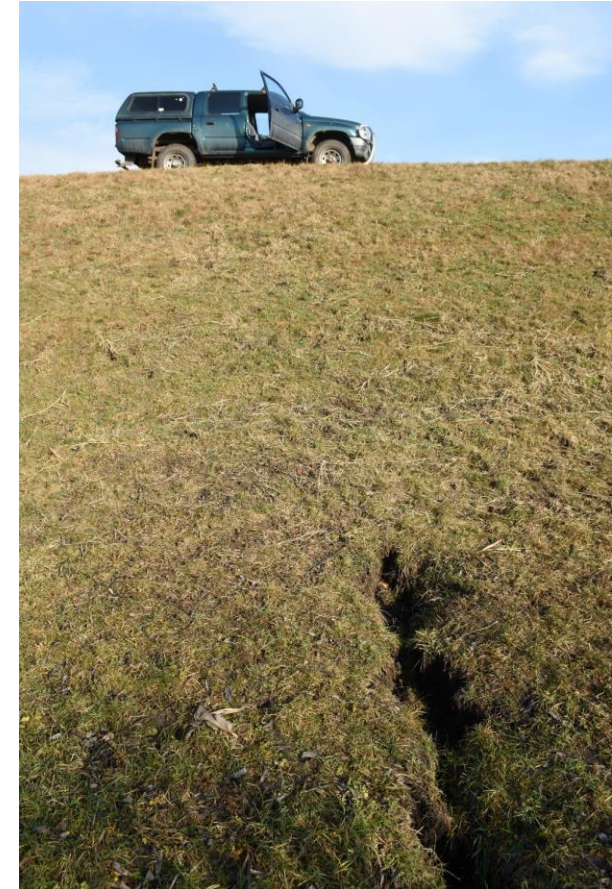
Tények az eurázsiai hóddal kapcsolatban

- Kizárólag növényi táplálékon él
- A fakidöntés célja
- Egyes élőhelyeken gátakat és várakat épít
- Ökoszisztéma-mérnök faj:
  - Ökológiai hatások
  - Ember-vadvilág konfliktusok

Ember-vadvilág konfliktusok

Ökológiai következmények

- Gátépítés
  - Vízmélység, áramlási sebesség változik
  - Elárasztás, magasabb talajvízszint (aszály hatásának ellensúlyozása)
  - Élőhelyi komplexitás nő
- Fadöntés
  - Elpusztulás/sarjadás
  - Újulat, holtfa
- Szelektív rágás
  - Hatás a fásszárú fajok versengésére

Régi-új mérnök egy megváltozott tájban

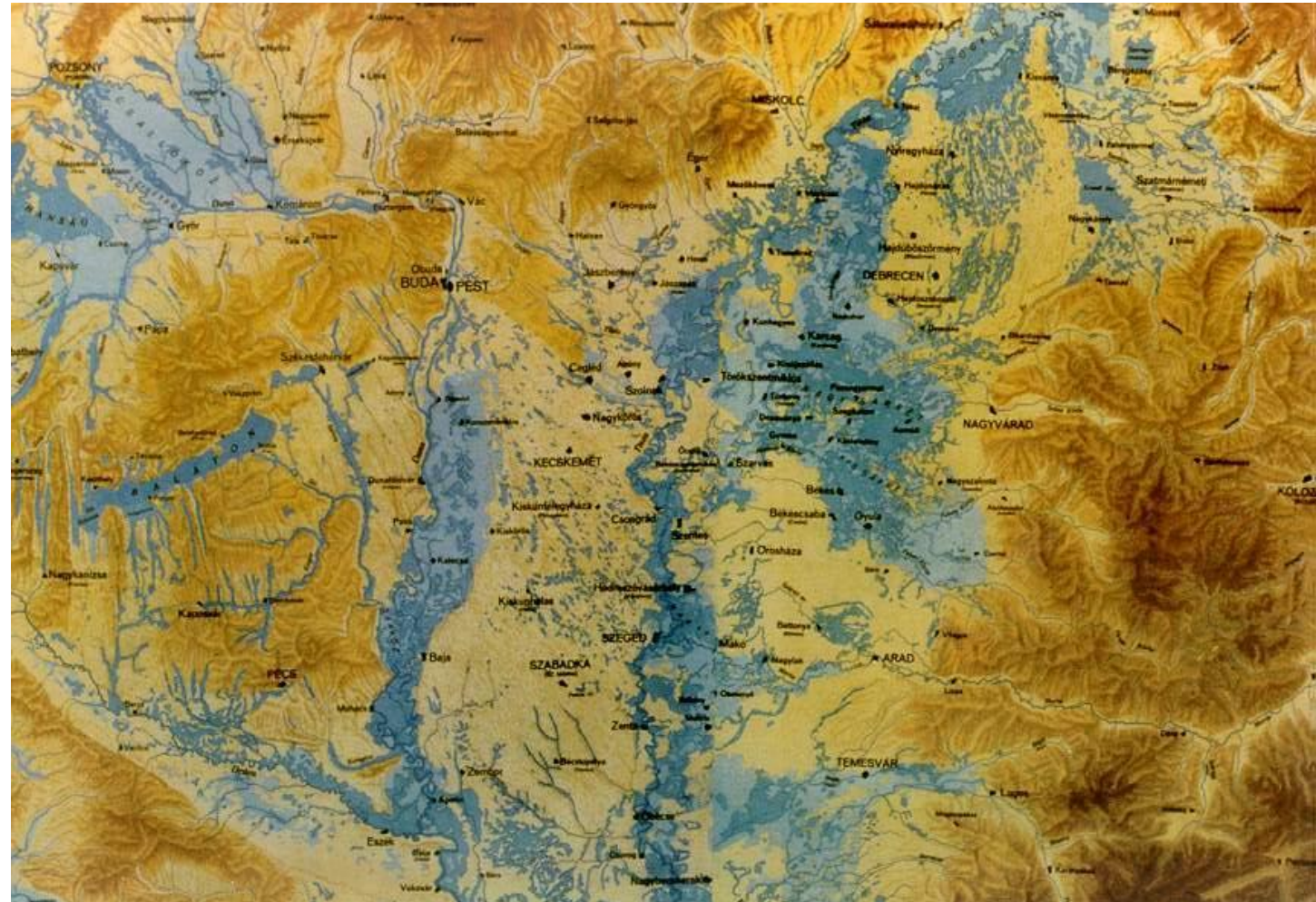

A vizesélőhelyek természetvédelmi problémáiról **dióhéjban**

Tájátalakítás + klímaváltozás

- Folyók és patakok szabályozása
- Aktív árterület lecsökkenése
- Megváltozott hidrológia és geomorfológia
- Mocsarak lecsapolása
- Hagyományos tájhasználat visszaszorulása
- Inváziós fajok terjedése
- Vízhozam és talajvízszint csökkenése

A 2022-es aszály

- Súlyos helyzet az Alföldön
- Állandó vízfolyások kiszáradóvá váltak
- Felbecsülhetetlen veszteség a vízi élővilágban

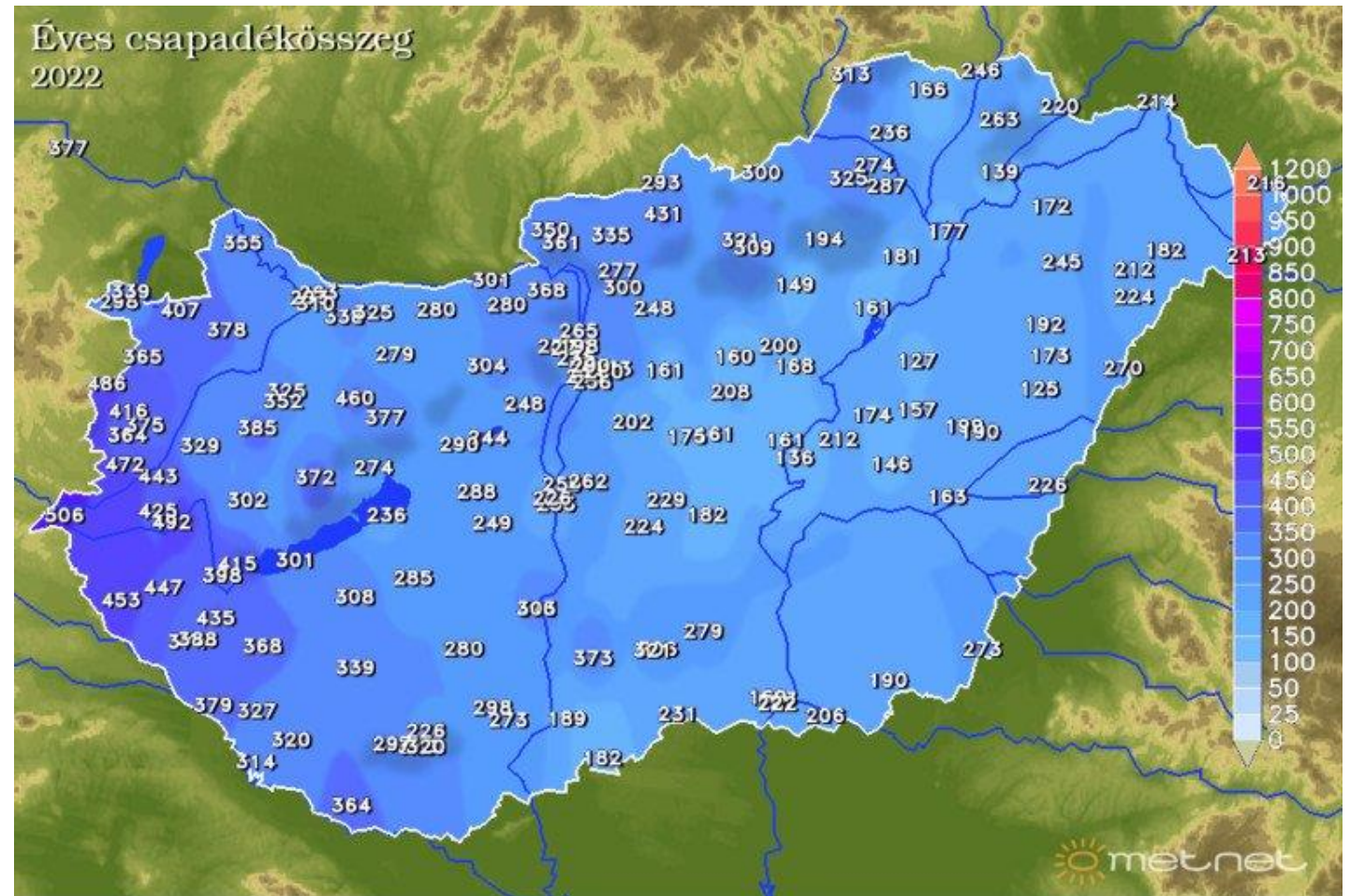
- Probléma (bekövetkezése)

- Tenni akarás

- Megértés (?)

Forrás: metnet.hu

A 2022-es aszály

- Súlyos helyzet az Alföldön
- Állandó vízfolyások kiszáradóvá váltak
- Felbecsülhetetlen veszteség a vízi élővilágban

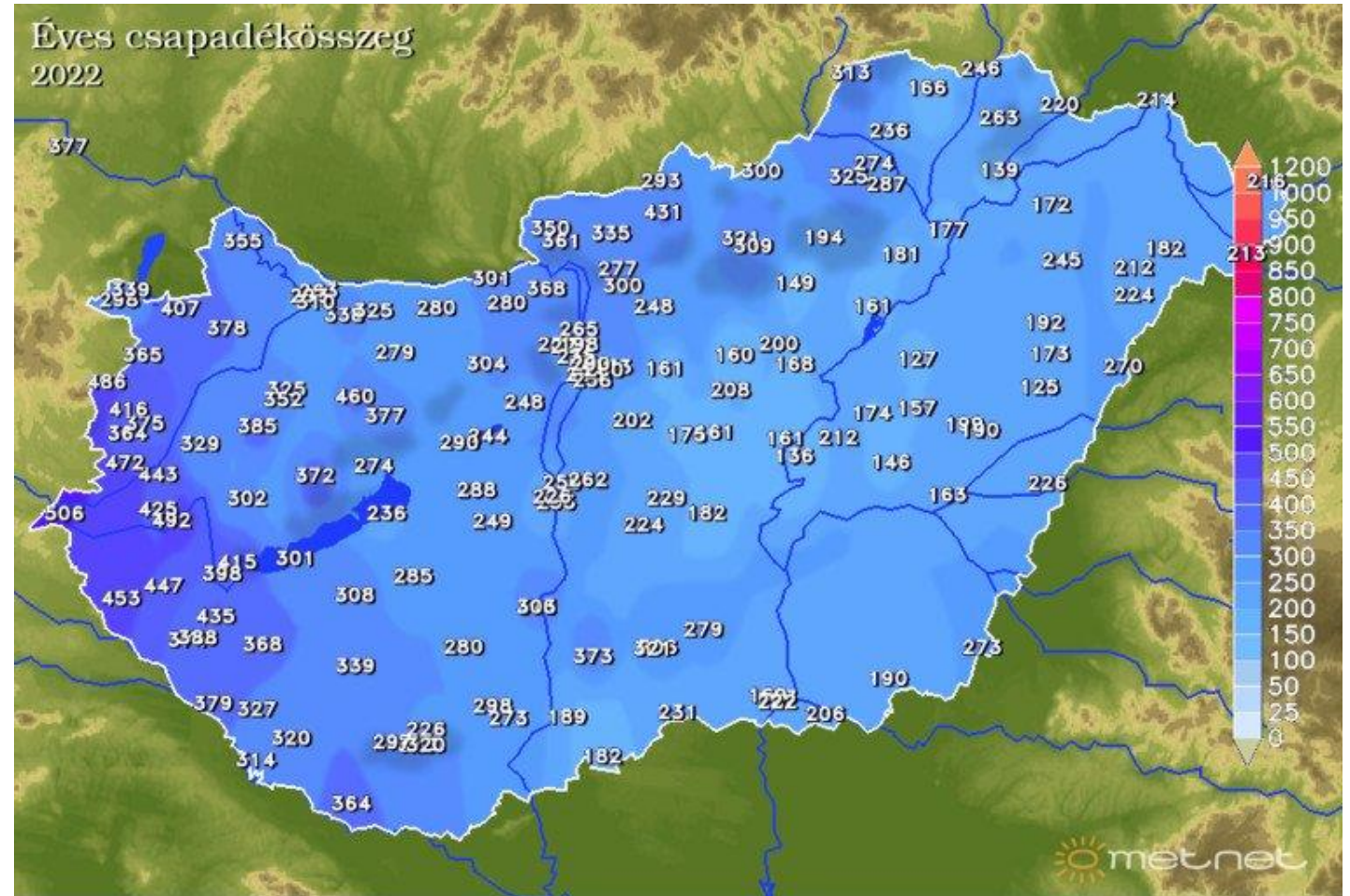
- Probléma (kezelése)

- Tenni akarás

- Megértés (?)

Forrás: metnet.hu

An aerial photograph showing a lush green landscape. On the left, a wide, shallow river or stream flows through a green field. The water is dark blue-grey, reflecting the sky. The right bank is densely populated with tall, green trees and bushes. The overall scene is a mix of natural vegetation and human-made water management structures.

Vízmegtartás
hódgátakkal és emberi munkával

Fotó: Szendőfi Balázs

Hódmocsarak és hód által átalakított vízfolyások kétéltűfaunája

Tömeges szaporodás (10^3 - 10^4 petecsomó) a hódmocsarakban

Ebihalak, lárvák:

- *Erdei béka, gyepi béka, mocsári béka*
- *Barna ásóbéka*
- *Barna varangy, zöld varangy*
- *Zöld levelibéka, vöröshasú unka*
- *Dunai tarajosgőte, pettyes gőte*

Vági Balázs és Juhász Erika kutatása

>100 védett madárfaj öt vizsgált hódmoscsárban

Néhány érdekesség:

- *Barna rétihéja*
- *Fekete gólya*
- *Gólyatöcs*
- *Jégmadár*
- *Nagy goda*
- *Sárszalonka*
- *Rétisas*
- *Vörösgém*
- *Stb.*

A felmérések résztvevői:

Szabó Gyula, Klébert Antal, Sári Gergő

Fotó: Juhász, E.

Vas megyei példák

Hogyan tervezzünk a hód hatásaival?

- Kis térléptékben változó hódhatások: jelentős természeti értékek és jelentős konfliktusok
- Területalapú hódstratégiára lenne szükség
  1. Egyes hódhatások, hódélőhelyek következetes védelme
  2. Beavatkozás mérlegelése engedélyezési eljárás során
  3. Azonnali beavatkozás különösen indokolt esetekben (pl. töltésmegfúrás veszélye, arborétum)
- Feladatok definiálása, anyagi forrás hozzárendelése
  - Tudományos megalapozottság
  - Szakmai döntések
  - Ágazatok közötti együttműködés
  - Társadalmi összefogás
- Hogyan lehet a természeti és társadalmi érdeket az egyén érdekévé tenni?

Köszönöm a figyelmet!

Fotó: Juhász, E.

Hódterkép

Közösségi adatgyűjtés
www.hodterkep.hu

Köszönet a kutatásokban való
részvételért:

Biró Marianna
Czabán Dávid
Katona Krisztián
Klébert Antal
Molnár Zsolt
Sári Gergő
Szabó Gyula
Vági Balázs

Továbbá a Vas megyei
területbejárásokért:

Fera Gábor
Gruber Ágnes
Labritz Béla

E-mail: juhasz.erika@ecolres.hu